

Środki unijne szansą

Rodzinne **ogrody działkowe** spełniają szereg ważnych funkcji ekologicznych, ochronnych i estetycznych niezbędnych każdemu człowiekowi. Pozwalają obcować na co dzień z przyrodą i mają znaczący wpływ na poprawę warunków socjalnych i komfortu życia ich użytkowników.

Działkowców jako stowarzyszenie może korzystać ze środków unijnych. To ważne, bo aby **ogrody działkowe** mogły dobrze służyć mieszkańcom miast i miasteczek, by były nowoczesne i mogły w pełni odpowiadać na potrzeby społeczeństwa, konieczne są inwestycje w ich infrastrukturę. Dlatego **Polski Związek Działkowców** chcąc wykorzystać pojawiającą się szansę podjął szereg działań zmierzających do pozyskania środków z programów UE.

Związek rusza do boju

W maju br. Prezydium KR PZD przyjęło stanowisko w sprawie możliwości pozyskiwania funduszy unijnych przez PZD. Przedstawiony podczas narady prezesów i dyrektorów biur okręgowych zarządów temat funduszy unijnych dla **ogrodów działkowych** wzbudził duże zainteresowanie, ponieważ potrzeby ogrodów są ogromne. W czerwcu br. tematem zajęła się zatem Krajowa Rada PZD, która podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia założeń dla struktur PZD w zakresie pozyskiwania środków unijnych na potrzeby PZD i ROD. Związek uznał za konieczne zaangażowanie wszystkich struktur PZD w ubieganie się o fundusze z programów unijnych, w celu pozyskiwania środków na budowę nowej infrastruktury ogrodowej i rozwój wszechstronnych działań, z pożytkiem dla działkowych rodzin i społeczności miast.

Zaplanowano stworzenie wspólnego systemu pozyskiwania środków unijnych począwszy od Krajowej Rady PZD, po okręgowe zarządy PZD i zarządy ROD. KR PZD zobowiązała strukturę Związku do podjęcia stosownych decyzji w sprawach kadrowych, by zapewnić merytoryczną obsługę w zakresie korzystania z programów unijnych, upowszechniania o nich wiedzy w Związku oraz do przygotowania odpowiednich wniosków.

Także XII Krajowy Zjazd Delegatów PZD wskazał pozyskiwanie środków z Unii Europejskiej za priorytetowe zadanie dla całej organizacji. „Przed **ogrodami działkowymi** otwierają się nowe możliwości. Korzystając z różnych programów można zrealizować szereg ważnych dla rozwoju ogrodów projektów” - napisali delegaci w jednoznacznie podjętym stanowisku. W połowie lipca do wszystkich

Jednak z roku na rok coraz więcej ludzi dostrzega w **ogrodach działkowych** potencjał nie tylko wypoczynkowy czy socjalny, ale także integracyjny dla lokalnej społeczności. Dlatego niezwykle ważny jest rozwój **ogrodów działkowych** by stawały się coraz bardziej przyjazne dla społeczeństwa i miast. Jednocześnie ich rozwój to także sposób na ich obronę przed likwidacją i sprzedażą ich gruntów na cele komercyjne.

Inwestycje dla ROD

Ogrody w miastach muszą się zmieniać i nie chodzi tu tylko o otwarcie bram ROD dla społeczeństwa. Wszak **ogrody działkowe** to zielone płuca miast, często jedyną tak ogromną zieloną ośrodką na przestrzeni wielu kilometrów. **Ogrody działkowe** powinny być czyste, schludne, estetyczne i tęt-

nić życiem, by móc być wizytówką w miastach – mówił podczas XII Krajowego Zjazdu Delegatów Prezes **Polskiego Związku Działkowców** Eugeniusz Kondracki.

Tego wszystkiego nie da się jednak osiągnąć bez inwestycji w zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni ogrodów, budowę alejek, urządzeń tzw. małej architektury, oświetlenia, placów zabaw czy zewnętrznych siłowni. Dzięki takim inwestycjom możliwe stanie się otwarcie części wspólnej ogrodów dla osób zamieszkujących otaczające tereny, aby nie tylko działkowcy, ale również mieszkańcy miast mogli cieszyć się pięknem przyrody prezentowanej w ogrodach.

Skąd jednak wziąć na to pieniądze? Wszak wiadomo, że większość działkowców to ludzie mniej zamożni – są to młode małżeństwa rozpoczynające dopiero

życie zawodowe, pracownicy budżetówki, emeryci, renciści. Tymczasem gminy, jako właściciele gruntów ROD nie mają zazwyczaj pieniędzy nawet na pokrycie najpilniejszych potrzeb ogrodów, a co dopiero na kolejne inwestycje. Pomimo, że ogrody w myśl ustawy o ROD z 13 grudnia 2013r. pełnią rolę miejsc użyteczności publicznej, urzędnicy niezwykle rzadko przyznają im dotacje na inwestycje. Marzenia działkowców o ogrodach na miarę XXI wieku może się jednak wkrótce spełnić, a to za sprawą środków unijnych.

Rzeka unijnych pieniędzy

W latach 2014-2020 Unia Europejska przeznaczyła dla Polski 82,5 mld euro, co sprawia że jesteśmy największym beneficjentem pomocy unijnej. Poprzez

transfer funduszy z bogatszych państw członkowskich do uboższych krajów i regionów wspierana jest restrukturyzacja i modernizacja gospodarek krajów UE, w tym także i Polski. Jednak to już ostatnia szansa na tak duże wsparcie, bowiem za 5 lat unijna pomoc dla Polski się skończy.

Z pieniędzy przekazywanych do Polski aż 37 mln to pieniądze znajdujące się w gestii samorządów województwa w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych. - Wierzę że tam są możliwości, z których Związek może i powinien korzystać – mówił działkowcom podczas Krajowych Dni Działkowca w Tczewie Marszałek Województwa Pomorskiego Mieczysław Struk.

Jednym z priorytetów programów unijnych jest poprawa poziomu życia mieszkańców państw członkowskich. **Polski Związek**

na rozwój ogrodów

Marszałków Województw wpłynęły deklaracje udziału Związku, jako partnera społecznego, w pracach nad formułowaniem zapisów dokumentów strategicznych, mających na celu dobro mieszkańców województw. W sierpniu Prezydium PZD wskazało jednak, że konieczna jest organizacja bezpośrednich spotkań z Marszałkami Województw w celu przedstawienia problemu, potrzeb, możliwości i oczekiwań rodzinnych **ogrodów działkowych** w zakresie środków unijnych. Pozyskiwanie środków unijnych jest obecnie priorytetowym zadaniem realizowanym przez cały Związek. Zostało ono także wpisane do ramowego programu działania dla struktur PZD na kolejną kadencję.

Na jakie inwestycje dofinansowanie?

Programów unijnych jest dużo. Pozostaje jednak pytanie, z których może skorzystać PZD. Dotacje unijne można uzyskać w programach o charakterze ogólnokrajowym, a także z 16 programów regionalnych. Z pośród ogólnokrajowych programów pod uwagę wzięto takie programy, jak: „Infrastruktura i Środowisko”, „Wiedza Edukacja Rozwój” i „Polska Wschodnia”.

Należy zwrócić uwagę, że największe szanse na uzyskanie dotacji mają działania zmierzające do podnoszenia standardów ekologicznych otoczenia, ochrony środowiska przyrodniczego i składników przyrody, przywracanie społeczności i przyrodzie terenów zdegradowanych oraz ogólna poprawa warunków bytowych. Są to inicjatywy wpisujące się w działalność statutową PZD.

Możliwe jest też pozyskanie dofinansowania na rozwój infrastruktury służącej do produkowania odnawialnych źródeł energii na potrzeby indywidualne wszystkich użytkowników danego ogrodu. Taka inwestycja miałaby dla **ogrodów działkowych** niebagatelne znaczenie. Pozwoliłaby bowiem na niezależnienie się ogrodów od zewnętrznych dostawców energii elektrycznej, gdyż ogród będzie produkował energię na własne potrzeby, a co za tym idzie - obciążenia finansowe dla ogrodów i działkowców z pewnością by zmalały. Co więcej, nadwyżki tej energii można by odsprzedać, a pozyskane w ten sposób środki wsparłyby działalność statutową ROD.

Związek zachęca także Zarządy ROD i OZ PZD do korzystania z programów, które pozwalają uzyskać dofinansowanie na rozwój działalności edukacyjnej polegającej na prowadzeniu cy-

klicznych szkoleń dotyczących przede wszystkim edukacji ekologicznej, zasad funkcjonowania ekosystemów, wykorzystywania odnawialnych źródeł energii, itp. Możliwe jest także pozyskanie wsparcia finansowego na aktywizację osób starszych poprzez utworzenie dziennych domów i klubów dla seniorów, które mogłyby jednocześnie spełniać funkcję uniwersytetu trzeciego wieku.

Trwają szkolenia

Uzyskanie wsparcia finansowego z Unii Europejskiej wymaga złożenia kompletnej dokumentacji, w tym szczegółowego uzasadnienia planowanego projektu. To czynności pracochłonne, ale i wymagające odpowiedniego przygotowania.

Obecnie ważnym zadaniem wszystkich struktur PZD jest dostarczenie z wiedzą na temat funduszy UE do ROD i działkowców. W okręgach organizowane są narady i szkolenia, rozpowszechniane są materiały informacyjne. Spotkania informacyjne i warsztatowe odbyły się już m.in. w Warszawie, Płocku, Pile, Szczecinie czy na Śląsku, a to zaledwie początek. Zainteresowanie tematem pozyskiwania środków z UE jest bardzo duże. **Polski Związek Działkowców**, dostrzegając to, nie ustanie w podejmowaniu dalszych działań, aby w pełni wykorzystać możliwości jakie dają fundusze europejskie.

Warto wiedzieć, że wiedza o skutecznym pozyskiwaniu środków unijnych promowana jest także we wszystkich publikacjach związkowych i na stronach internetowych Krajowej Rady PZD, okręgowych zarządów PZD i zarządów ROD.

Pieniądze dla ogrodów

Od 2004 r. w Polsce dofinansowanie z UE uzyskało około 200 tys. projektów. Na to, by dołączyć do tego grona i skorzystać ze środków europejskich jeszcze nie jest za późno. Każde dodatkowe środki na rozwój **ogrodów działkowych** są olbrzymią szansą dla **ogrodnictwa działkowego** w Polsce.

Bez wątpienia środki unijne mogą stać się nieocenionym wsparciem w modernizacji i ekologiczacji ROD. Największe szanse na sukces mają przedsięwzięcia wynikające z potrzeb beneficjenta, wpisujące się w jego działalność, bazujące na jego wiedzy i doświadczeniu. W przypadku **ogrodnictwa działkowego** w Polsce wieloletnie doświadczenie **Polskiego Związku Działkowców** z pewnością będzie atutem w staraniach o unijne fundusze.

PORADY OGRODNICZE

• **Kwiaty jesieni** Jesień to nie tylko okres efektywnie przebarwionych liści i kolorowych owoców, gdyż wiele roślin również pięknie kwitnie w tym czasie. Co więcej, w ogrodzie nie muszą dominować typowo jesienne barwy, jak żółcie i brązy. Dzięki bylinom jesienne rabaty mogą być nasycone kolorami i tętnić życiem. Efektowne inspiracje w tym temacie można zaczerpnąć z miesięcznika „Działkowiec”.

• **Profilaktyka** Systematycznie usuwamy opadłe, chore liście z sąsiedztwa drzew i krzewów owocowych oraz resztki po zbiorach warzyw. Dzięki temu ograniczymy występowanie chorób grzybowych i szkodników w przyszłym sezonie.

• **3 w 1** Mało kto wie, że pelargonja pachnąca łączy w sobie atrakcyjny wygląd, piękny zapach i znaczne właściwości prozdrowotne. Olejek z tej rośliny ma działanie antydepresyjne, immunostymulujące, przeciwbólowe, przeciwnowotworowe... a na dodatek odstrasza owady, w tym komary! Czy to nie wystarczy aby ją mieć na parapecie? Zainteresowanych uprawą i wykorzystaniem tej fascynującej domowej rośliny odsyłamy do „Działkowca”.

• **Sezon na dynie** Dynia piżmowa zwana masłową lub orzechową jest warta bliższego poznania! Można z niej zrobić wiele oryginalnych potraw, podawać prosto z patelni, marynować... Właśnie teraz trwa sezon na jej zbiory, kto raz zasmakuje, w przyszłym roku będzie ją chciał mieć we własnym ogrodzie! Więcej o tej niezwykłej roślinie można przeczytać w „Moim Ogródku”.

• **Pora na jagodowe** Jesień to najlepsza pora na posadzenie w ogrodzie krzewów jagodowych. Warto je mieć bo: 1. nie zaj-

mują dużo miejsca 2. owocują corocznie i bardzo długo 3. po posadzeniu nie musimy długo czekać na pierwsze owoce 4. mają małe wymagania glebowe i klimatyczne 5. posiadają dużą wartość odżywczą, a często i leczniczą. Każdy może wybrać coś dla siebie – od porzeczek i agrestu, po odmiany borówki amerykańskiej, jagodę kamczacką, doskonałą na przetwory (w tym nalewkę) aronię lub maliny, których owoce zbierać będziemy aż do przymrozków. Co wybrać, gdzie posadzić i jak pielęgnować? – odpowiedź w „Działkowcu”. Wiele ciekawych odmian krzewów jagodowych można łatwo zamówić w sklepie wysyłkowym na www.dzialkowiec.pl.

• **Co zrobić z liśćmi?** W ogrodzie naturalistycznym można je pozostawić bez grabienia, ale w mniejszych ogrodach zaleca się ich zebranie. Powstaje wtedy problem – co z nimi zrobić? Pomysł jest kilka – użyć jako ściółki dla roślin wrażliwych na niskie temperatury, przetrząsnąć na kompost lub zrobić z nich ziemię liściową doskonałą do produkcji rozsąd. Po praktyczne rady na temat wykorzystania jesiennych liści odsyłamy do „Działkowca”.

• **Sadzimy narcyzy** To ostatni moment na posadzenie w ogrodzie tych pięknych kwiatów. Poza tradycyjnymi narcyzami warto wybrać bardziej oryginalne odmiany, jak np. Albus Plenus (śnieżnobiała pełna), Flower Drift (biała z żółtobrazowym środkiem), Acropolis (biała, pełna, z żółtymi nasadami płatków). Duży wybór odmian roślin cebulowych oferuje sklep wysyłkowy www.dzialkowiec.pl tel. 22 101 34 34. Cebule sadzimy na głębokość równą trzykrotnej ich wysokości, najlepiej w grupach po kilka-kilkanastce sztuk.

AH